"לא חשבתי שבגלל ויטמין אגיע לאשפוז"

מספר שבועות לאחר שעבר ניתוח לקיצור קיבה ולא הקפיד על ההנחיות, מצא עצמו יהודה אגלנוב בן ה־21 מרותק לכיסא גלגלים בגלל מחסור חמור בוויטמינים ובמינרלים חיוניים ● כעת, אחרי שיקום מפרך, הוא חוזר ללכת

יהודה אגלנוב במהלך הטיפולים | צילום: דוברות ביה"ח שיקומי רעות ת"א

אור הדר

"מהבריבים עד אמצע הבטן לא הרגשתי בלום, חייתי ממש כמו משותק ונזקקתי לכיסא גלגלים, ולעזרה במעט בכל פעולה, אפילו כדי להתיישב במיטה". כך מספר יהודה אגלנוב (21), שעבר במאי האחרון ניתוח שנרתי לקיצור קיבה ומספר שבועות לאחר מכן החל להרגיש חולשה בגפיים, נימול והתחושת שריפה. בבידור בבית החולים התברר כי בעקבות אי הקפדה על התנחיות לאחר הניתוח, הוא סובל ממחסור חמור בוויטמינים ובמינרלים חיוניים, שהוביל לפגיעה קשה במערכת העצבים.

בחודשיים האחרונים מאושפז אגלנוב בבית החולים השיקומי רעות בתל אביב, בניסיון לשוב ולתפקד. "לא חשבתי שבגלל כדור קטן כמו מולטי ויטמין אני אגיע לאשפוז", הוא אומר בשיחה עם "ידיעות אחרונות". "זה נשמע לנו כל כך שטותי להקפיד על התזונה והוויטמינים אחרי הניתוח, אבל אם לא מקפידים זה עלול לגרום לנוק גרול כי זה כל כך חיוני וחשוב לנוף. במזל הגעתי לבית החולים בזמן, אבל ממש חרוט לי בראש שהרופא אמר לי שאם הייתי מגיע עוד שבוע, אולי הייתי נשאר על כיסא גלגלים כל החיים". לפני כשבוע, לאחר כחודשיים של שיקום, הצליח אגלנוב להתנייד לראשונה בעזרת הליכון. "אני מרגיש שיפור מטורף, הרגליים שלי הרבה יותר חזקות היום".

חולשה בכל הגוף

ישנם מספר סוגים של ניתוח בריאטרי, בהם ניתוח טבעת, ניתוח שרוול וניתוחי מעקף קיבה. כולם משפיעים על גודל הקיבה, וכך מגבילים את כמות המזון שניתן לאכול בארוחה, מפחיתים את צריכת המזון היומית, ומשפיעים גם על תחושת הרעב. מאז שהיה ילד, התמודד יהודה עם השמנת יתר קיצונית. במאי האחרון עבר ניתוח מעקף קיבה. "אחרי הניתוח עברים שלבים כמו תינוק, מתחילים עם אוכל מימי ואחרי זה טחון, אבל פחדתי מהתגובה של הגוף והקיבה, אז הייתי מגיע למצב שסיימתי יום שלם כשאכלתי רק מערן אחד", הוא מספר.

בהמשך התקשה אף לישול את הוויטמינים שעל מנותחים לקחת מדי יום. "אבא שלי וחברה טובה של אמא שלי עברו ניתוח בריאטרי לפני 14 שנים, והם לא לקחו מעולם ויטמינים והם היו בסדר, אז חשבתי שאם אני לא אקח, גם לי לא יקרה כלום", הוא אומר. "מה שלא הבנתי זה שזה שהניתוח שהם עשו, זה לא הניתוח שאני עשיתי. אני עברתי מיני מעקף, וזה ניתוח שמשפיע מאוד על הספיגה של המזון בגוף, ולכן חייב לקחת ויטמינים כל החיים, אי אפשר להפסיק".

בתוך שבועיים מהניתוח החל אגלנוב להרגיש חולשה בכל הגוף. "לא הצלחתי ללכת מרוב חולשה, נעזרתי בבית בקב הליכה", הוא מתאר. עם הזמן, מצבו רק החמיר. "הגעתי למצב שפעמיים נפלתי בבית, ואז ההורים שלי אמרו 'סטופ'". בשלב זה פינה עצמו אגלנוב למיון. "הייתי צריך כיסא גלגלים כי לא יכולתי ללכת בכלל, אפילו בדרך למונית נפלתי". עם הגעתו לאיכילוב, עבר בדיקות מקיפות, שבהן התברר כי הוא סובל ממחסור חמור בוויטמינים, בעיקר מקבוצת B, מחסור שעלול לפגוע במערכת העצבים.

כעבור שבועיים וחצי באשפוז באיכילוב, מצבו השתפר מעט, אך בשל הפגיעה העצבית, הוחלט להעבירו לשיקום בבית החולים השיקומי רעות בתל אביב. "התחושה שלי התחילה לחזור, אבל עדיין לא הצלחתי ללכת, וסבלתי גם מתחושת שריפה ברגליים בגלל הפגיעה העצבית, כאילו מישהו לוקח להביור ושורף לי את האצבעות, לא הייתי מסוגל לישון או לתפקד בגלל זה".

"יהודה הגיע אלינו כשהוא מרותק לכיסא גלגלים בשל מחסור בוויטמינים, בהם חומצה פולית וכן ויטמינים מקבוצת B", מסבירה ד"ר דיאנה גולדין, מנהלת מחלקת שיקום ברעות. "המחסור המטבולי עלול לגרום לנזק במערכת העצבית ההיקפית המתבטא בחולשה בגפיים, וכן כאב ממקור עצבי (נוירופטי) המתאפיין בזרמים, דקירות, שריפה, ולעתים עד כדי תולשת רגליים חמורה מאוד ואובדן יכולת הליכה".

לדבריה, חומרת המצב ומשך ההחלמה תלויים בשלב שבו המטופל פונה לקבלת עזרה, במידת הנזק שנגרם למערכת העצבים, וביכולת שלה להשתקם באופן ספונטני, כאשר במקרים חמורים הנזק הוא בלתי הפיך. ד"ר גולדין מציינת כי הטיפול הראשוני כולל את השלמת החוסרים התזונתיים באמצעות ויטמינים ומינרלים. "במקביל, אנחנו פועלים בכל המישורים כדי לשפר את איכות החיים של המטופלים, הניידות והעצמאות שלהם – תמיכה רגשית, איזון כאב ובעיקר העלאת המודעות לשיני אורח החיים".

במסגרת השיקום עובר יהודה בין השאר, טיפולי פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, חדר כושר שיקומי, טיפולי רפואה משלימה שיקומית, וכן טיפול רגשי. "אחד הקשיים הכי גדולים הוא העניין הרגשי. מבן אדם שעושה הכל, פתאום אתה צריך עזרה בכל דבר, אפילו במקלחת. זה חוסר אונים", הוא אומר.

"חלק מהמטופלים מזלזלים"

בבית החולים השיקומי רעות פוגשים מדי שנה מספר מטופלים לאחר ניתוח בריאטרי, עם תופעות דומות. גילי בכר, דיאטנית בבית החולים השיקומי רעות, מסבירה כי ניתוחים מסוג זה מביאים לירידה משמעותית בכמות המזון שהמטופלים צורכים, וכן לשינויים מבניים במערכת העיכול ובספיגה של רכיבי תזונה. כתוצאה מכך עלולה להתרחש ירידה חדה בצריכת הוויטמינים והמינרלים.

לדבריה, אי הקפדה על נטילת התוספים החיוניים יכולה לגבוע ממספר גורמים. "יש מטופלים שעוברים את הניתוחים בחו"ל, ואז הם לא מקבלים את ההבנה המלאה שיש בארץ, מבחינת השינוי הנדרש באורח החיים, וההנחיות לאחר הניתוח. עם זאת, לצערי גם בקרב מטופלים שעוברים את הניתוח בארץ, יש מי שאינם מקפידים על ההנחיות, או כאלה שבהתחלה מקפידים אבל אז ישנה התרופפות. חלקם מזלזלים וחושבים 'לי זה לא יקרה'. אחרי הניתוח הם באופוריה ומרגישים טוב ובריאים, והם חשים שאין עוד צורך בתוספי תזונה או במעקב רפואי".

בכר מדגישה כי גם כאשר התזונה בריאה ומאוזנת, לאחר ניתוח בריאטרי יש חשיבות לנטילת הוויטמינים והמינרלים בהתאם להנחיות הצוות המטפל, וליצוע מעקב ובדיקות דם תקופתיות, וכי המעקב נדרש למשך כל החיים, ללא קשר לגיל שבו בוצע הניתוח.

לפני כשבוע החל יהודה להתנייד במחלקה באמצעות הליכון, לאחר תקופה ארוכה שבה היה מרותק לכיסא גלגלים. "עד אותו רגע לא עזבתי את כיסא הגלגלים, פחדתי, אבל הצוות במחלקה נתן לי את הפוש. אם לא הם, לא הייתי מתקדם אפילו צעד אחד. הם נתנו לי מעטפת כל כך חמה", הוא מספר. "אני הכי מחכה לחזור לעבודה ומתגעגע לשגרה שלי. זה חסר לי מאוד, ואני מקווה שאצליח לחזור בקרוב".

